

Berilo vsebuje nekatera v učnem načrtu predlagana pesemska, prozna in dramska besedila, del besedil pa je po načelu aktualnosti, zanimivosti in estetske vrednosti izbran še dodatno. Svež in zanimiv izbor besedil, ki ustreza literarni kakovosti in primernosti besedil učenčevi stopnji osebnostnega in bralnega razvoja, pokriva vsebine in dejavnosti, ki jih predlaga učni načrt. Zastopani so domači in tuji avtorji. Besedila so razvrščena po obdobjih. Berilo je tako razdeljeno na sklope: Svetovna književnost po letu 1950, Slovenska književnost po letu 1950, Svetovna književnost 19. in prve polovice 20. stoletja, Slovenska književnost 19. in prve polovice 20. stoletja, Starejša svetovna književnost, Starejša slovenska književnost. Z berilom je mogoče realizirati vse splošne, funkcionalne in izobraževalne cilje, predvidene v učnem načrtu za 9. razred.

Učenci s pomočjo besedil brez težav razvijajo recepcijsko zmožnost, to je zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil. Berilo spodbuja tu razvijanje recepcijske zmožnosti s tvorjenjem, (po)ustvarjanjem ob umetnostnih besedilih in omogoča spoznavanje v učnem načrtu predvidenih književnih prvin, kot so: književna oseba, književni prostor in čas, avtor – pripovedovalec, književna perspektiva, in književnih zvrsti in vrst. Učenci lahko s pomočjo berila razvijajo vse štiri sporazumevalne dejavnosti – branje in poslušanje ter pisanje in govorjenje.

Ob besedilih so naloge za dejavnosti pred branjem oziroma dejavnosti, ki spodbujajo motivacijo za branje besedila, literarnemu besedilu sledijo stvarna pojasnila učencem manj znanih besed, tem pa naloge za dejavnosti po branju, medijske predelave in ustvarjalne naloge. Za pouk književnosti so pomembne tudi literarnoteoretične definicije ob besedilih. Delčki biografij, zanimive anekdote in misli ob posameznem umetnostnem besedilu pa so zelo dobrodošli tudi kot sredstvo za dopolnitev in podkrepitev šolske interpretacije.

Naloge omogočajo individualizacijo in diferenciacijo in temeljijo na za učence navadno najprivlačnejšem, komunikacijskem, modelu pouka književnosti, katerega glavni cilj je ohranjanje učenčeve motivacije za branje oziroma poslušanje književnih besedil ter razvijanje zmožnosti ustvarjalnega dialoga z besedilom.

Berilo je zasnovano z velikim posluhom za učence, saj upošteva njihove interese in zmožnosti oziroma sposobnosti, je vizualno zelo privlačno, sodobno. Izbor nekaterih besedil bo zagotovo spodbudil učence, da bodo v knjižnici poiskali celotno književno delo. Prav zaradi tega je berilo lahko tudi v veliko veselje učitelju, saj mu olajšuje delo, ob tem pa pušča dovolj svobode tudi pri prilagajanju učencem, ki jih sam najbolj pozna.

mag. Nataša Špolad Manfreda

22. 5. 2015